

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง "ภูมิหลังของนักกีฬาประเภทที่ใช่แแรก เกิด ในการแข่งขันกีฬา มหาวิทยาลัย" ผู้วิจัยได้ เสนอวรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. ความหมาย เกี่ยวกับภูมิหลังของนักกีฬาประเภทที่ใช่แแรก เกิดและภูมิหลังทางสังคม
2. แนวความคิด ทฤษฎี และการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา
3. ปัจจัยภูมิหลังทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการ เข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยภายในประเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ความหมายเกี่ยวกับภูมิลักษณ์ของนักศึกษาประเภทที่เข้าเร็วเกิดและภูมิลักษณ์ทางสังคม

คำว่า "ภูมิลักษณ์" นั้น มาจาก มาติค เจริญ (2514) ได้ให้ความหมายดังนี้ ภูมิลักษณ์ หมายถึง ประวัติความเป็นอยู่ดั้งเดิม

รุจิเรข จิระเสวี (2529) ได้ให้ความหมายดังนี้ "ภูมิลักษณ์" หมายถึง สิ่งที่มีอยู่แล้ว และแสดงถึงพื้นเพ ตลอดจนความเป็นมาของบุคคลนั้น

จากความหมายของ "ภูมิลักษณ์" ดังกล่าวข้างต้น เมื่อกล่าวคำว่า "ภูมิลักษณ์ของนักศึกษาประเภทที่เข้าเร็วเกิด" จึงควรหมายถึง ประวัติความเป็นอยู่ดั้งเดิมของนักศึกษาที่เข้าเร็วเกิด และผู้อยู่ร่วมบ้านเดียวกันกับนักศึกษา โดยทั่วไปแล้ว ผู้อยู่ร่วมบ้านเดียวกันกับนักศึกษา ควรจะเป็น บิดา มารดา ญาติพี่น้อง หรือผู้ที่ เป็นผู้ปกครองของนักศึกษา แต่บุคคลที่มีบทบาทต่อนักศึกษามากที่สุด ก็คงจะเป็นบุคคลที่เป็นหัวหน้าครอบครัวและคู่สมรส ซึ่งอาจจะ เป็นบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษานั้นเอง ดังนั้น การศึกษาถึงภูมิลักษณ์ของนักศึกษาประเภทที่เข้าเร็วเกิด จึงเป็นการศึกษาถึงประวัติความเป็นอยู่ดั้งเดิมและประสบการณ์ทางการศึกษาของนักศึกษาและบิดามารดาของนักศึกษา หรือผู้ปกครองรวมทั้งญาติพี่น้องของนักศึกษาด้วย

การศึกษาถึงประวัติความเป็นอยู่ดั้งเดิมของบุคคลใดนั้น ต้องมีการศึกษาถึงเชื้อชาติ ศาสนา ลักษณะของการประกอบอาชีพ ระดับการศึกษา สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ฯลฯ ของบุคคลนั้น นั่นก็คือ การศึกษาถึงสถานภาพทางสังคมนั่นเอง (K.Young and R.W. Mack, 1951 อ้างถึงใน จันทนีย์ กาญจนะโรจน์, 2529)

จากการศึกษาจะพบว่าโดยสรุปแล้วสถานภาพต่าง ๆ ของบิดา มารดา ก็คือการบอกตำแหน่งทางสังคมของบิดามารดา หรือผู้ปกครองว่าอยู่ในกลุ่มสถานภาพชั้นสังคมลักษณะใดซึ่งจะอาศัยการพิจารณาปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ อาชีพ การศึกษา ความมั่งคั่งและรายได้หรือสภาพเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการนี้ ก่อให้เกิดความแตกต่างในการดำเนินชีวิตและค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ เช่น บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่มีสถานภาพทางชั้นสังคมสูงจะตระหนักคุณค่าในการศึกษาเพื่อเกียรติ ชื่อเสียง และพยายามที่จะรักษาสถานภาพระดับเดิมของคนไว้หรือในกลุ่มที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีสถานภาพชั้นสังคมต่ำ บิดามารดาหรือผู้ปกครองมักไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนสูงไม่เห็นคุณค่าความสำคัญของการศึกษา ประกอบกับต้องมุ่งสนใจในการทำงานเลี้ยงชีพ เพราะงานที่ทำไม่มั่นคงรายได้ไม่ดีจึงไม่สนใจตัวนักเรียนว่าจะประสบผลสำเร็จในการเรียนหรือไม่ หรือยิ่งพอใจที่นักเรียนออกมาช่วย เป็นแรงงานให้ครอบครัว

จะเห็นได้ว่าในการที่นักเรียนจะมีโอกาสก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จต่าง ๆ นั้นสิ่งที่เป็นปัจจัยและมีอิทธิพลต่อ เขาก็คือ สภาพทางสังคม อันได้แก่ สถานภาพทางสังคมของบิดามารดา หรือผู้ปกครองนั่นเอง ความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นสภาพแวดล้อมและลักษณะของความผูกพันภายในครอบครัว พบว่าเด็กที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมักจะมีมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความรักมีเจตคติที่ดีต่อลูกและมีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างใกล้ชิด เพราะเด็กที่พ่อแม่มีความรักความเข้าใจให้ความอบอุ่นช่วยเหลือ ในขณะที่ต้องการยอมรับทำให้มีสุขภาพจิตที่ดี เด็กสามารถที่จะเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และทำให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน เซอร์ล็อก (Hurlock, 1959) กล่าวว่า ความรักความเอาใจใส่ของพ่อแม่จะเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของลูก และจากการศึกษางานวิจัยก็พบว่า ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (อรพินทร์ ชูชม, 2522) และยังมีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมด้วย (ปาจารย์ วัชชวัลคุ, 2527) ดังนั้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวจึงน่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จของนักเรียน

รายได้และเศรษฐกิจ ความพร้อมของฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมในการเรียนของนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ดังที่ เวอริงตัน และแกรนท์ (Worthington and Grant, 1971) ไวท์ และ บีน (Wright and Bean, 1974) กล่าวว่า รายได้ของครอบครัวเป็นตัวทำนายผลสัมฤทธิ์ที่ดี นอกจากนั้นฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวยังเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะกำหนดทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมด้วย เพราะสถานภาพของครอบครัวที่แตกต่างกันทำให้นักเรียนมีแนวทางการดำรงชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้ความคิด ความเชื่อ และมีค่านิยมต่างกันด้วยสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม จึงมีส่วนกำหนดค่านิยม ทัศนคติ แรงจูงใจ เกี่ยวกับความสำเร็จทางการศึกษา (ประยูร ศรีสังข์ชนกุล, 2529)

ฉะนั้นรายได้และเศรษฐกิจจึงมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จของนักเรียน และนอกจากนี้ อาชีพของบิดาและมารดาที่มีผลต่อฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวด้วย นอกจากนั้น จากการศึกษาของเพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522) พบว่า ค่านิยมของลูกและพ่อแม่จะมีความสัมพันธ์กันสูง คือ ค่านิยมของลูกจะคล้อยตามค่านิยมของพ่อแม่ ทั้งนี้เพราะมีความใกล้ชิดกับพ่อแม่มาก รวมทั้งได้รับการปลูกฝังความคิดความเชื่อจากพ่อแม่ด้วย ดังนั้น ลักษณะการประกอบอาชีพของบิดามารดาและรายได้เศรษฐกิจจึงน่าจะมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมความสำเร็จของนักเรียนด้วย

ระดับการศึกษาของบิดามารดา จากการศึกษาพบว่า บิดา มารดา ที่การศึกษาสูงย่อมมีโอกาสได้ทำงานในตำแหน่งที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับดี ทำให้สามารถช่วยเหลือ

และส่งเสริมด้านการเงินในการเรียนแก่นักเรียนได้มาก นักเรียนจึงมีความพร้อมและสามารถใช้จ่ายเงินเพื่อสนับสนุนการเรียนได้อย่างเต็มที่และประสบความสำเร็จในการเรียน (ยุวดี บุญศรีสวัสดิ์, 2529) นอกจากนี้บิดามารดาที่มีคุณวุฒิยังมีส่วนช่วยเหลือการศึกษาของนักเรียนเพราะบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมจะมีความคุ้นเคยกับวิธีการศึกษาและสามารถช่วยแนะนำวิธีการเรียนเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และให้คำปรึกษาทางด้านวิชาการได้ อีกทั้งรู้และเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียน ซึ่งตรงข้ามกับบิดามารดาที่มีระดับการศึกษาน้อยจะไม่ค่อยรู้จักวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนที่ดี และให้คำปรึกษาต่าง ๆ ได้น้อย จึงอาจส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ไม่ดี (จันทร์ คิยะวงศ์, 2528) และจากการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย (จันทร์ คิยะวงศ์, 2528, วันชาติ ย่อมแจ่ม, 2529) ดังนั้นระดับการศึกษาของบิดามารดาจึงน่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อผลสำเร็จของนักเรียน และน่าจะมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสำเร็จของนักเรียนโดยผ่านทางอาชีพบิดามารดา และผ่านทางรายได้ของครอบครัว

จึงกล่าวโดยสรุปว่า สภาพสังคมและสิ่งที่อยู่แวดล้อมกับตัวบุคคลหรือลักษณะภูมิหลังทางสังคม มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและความสำเร็จของบุคคล

2. แนวความคิด ทฤษฎี และการขัดเกลาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา

ในสังคมปัจจุบันมนุษยชาติได้ให้ความสนใจ และความสำคัญในกีฬาอย่างมากมาย จนกล่าวได้ว่ากีฬาได้กลายเป็นส่วนประกอบที่สำคัญยิ่งของสังคม กีฬากับสังคมจึงเกี่ยวพันและผูกพันอย่างแยกไม่ออก (ชัชชัย โกมารทัต, 2536) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในการที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จทางการกีฬานั้น ภูมิหลังหรือประวัติความเป็นมาของเขา เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะใช้เป็นตัวกำหนดในความสำเร็จในการเล่นกีฬาด้วย นอกจากนี้บุคลิกภาพของบุคคลก็จะมีผลสำคัญซึ่งลักษณะบุคลิกภาพต่าง ๆ ของบุคคลจะได้รับอิทธิพลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ในสังคม เช่น ขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพครอบครัวและสิ่งที่อยู่แวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ เพราะบุคคลทุกคนต้องมีหน้าที่ที่จะกระทำในบทบาทของตน ในทางการกีฬาที่เช่นเดียวกัน การกีฬาจะทำให้เกิดหน้าที่ส่วนตนคือ สร้างบุคลิกภาพ ปลูกฝังระเบียบวินัย เตรียมพร้อมชีวิตที่ต้องแข่งขันทำให้ร่างกาย จิตใจ และหน้าที่ทางสังคม เช่น การทำให้สังคมมีความเป็นปึกแผ่น สร้างความเป็นชาตินิยม รวมทั้งการเข้าไปมีบทบาททางสังคมการกีฬาโดยมีผู้ให้การขัดเกลาทางสังคมซึ่งมักจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในทุกกระบวน เช่น บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

จากเอกสารคำสอนรายวิชาสังคมวิทยาการกึ่ง (ชัยชัย โภมารัต, 2536) กล่าวว่า แนวความคิด ทฤษฎี ที่นำมาใช้อธิบายการขัดเกลาทางสังคมการกึ่งในอนาค หรือภูมิหลังทางสังคม ของนักกึ่งศึกษา ส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นทางด้านจิตวิทยา ดังมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)
2. ทฤษฎีบทบาท (Role Theory)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

บันดูราและวอลเตอร์ (Bandura and Walters, 1973) กล่าวว่า คนเราจะได้ พฤติกรรมทางสังคมส่วนใหญ่ รวมทั้งการเรียนรู้บทบาททางสังคมบางบทบาท เพราะมนุษย์จะต้อง ผ่านทางสังคม อยู่ในสังคม และมีหน้าที่บทบาทในสังคมนั้น ๆ ซึ่งลักษณะของการเรียนรู้ได้จากการ สังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น โดยช่วงเวลาที่เกิดนั้น ผู้สังเกตจะไม่เลียนแบบพฤติกรรม ที่ตนเห็นในทันทีทันใด ซึ่งไม่เหมือนกับการเรียนรู้เพราะจะมีการโต้ตอบในทันทีทันใด แต่จะสังเกต พฤติกรรมต่าง ๆ แล้วนำมารวบรวมกันเข้าแล้วแสดงพฤติกรรมออกมาในสถานการณ์ที่เหมาะสม ซึ่งลักษณะของการเลียนแบบนั้นอาจจะเกิดจากการที่ได้เรียนรู้สิ่งเหล่านั้น เช่น การสังเกตเห็น นักแสดงที่มีชื่อเสียงและมีความสามารถก็ต้องการที่จะเรียนรู้และเลียนแบบในลักษณะนั้น หรือมีบทบาทตามรูปแบบนั้น เป็นต้น (Bandura and walters, 1973 อ้างถึงใน ชัยชัย โภมารัต, 2536)

ในทางการศึกษานั้นก็เช่นเดียวกัน การที่บุคคลได้เห็นนักกีฬาที่มีความสามารถ และมีชื่อเสียงทางด้านการศึกษา ก็ทำให้ต้องการที่จะเข้าไปเรียนรู้และมีบทบาทในลักษณะนั้นเช่นกัน

2. ทฤษฎีบทบาท (Role Theory)

จากเอกสารคำสอนวิชาสังคมวิทยาการกึ่ง (ชัยชัย โภมารัต, 2536) ได้อธิบายว่า ทารกเกิดมาในสังคมที่เต็มไปด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ และรูปแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ทางสังคม เด็ก จะสามารถเรียนรู้รูปแบบพฤติกรรมทางสังคมเหล่านี้โดยผ่านทางบุคคลอื่น

ทฤษฎีบทบาทจะอธิบายถึง กระบวนการที่คนเรากลายมาเป็นสมาชิกผู้มีตำแหน่ง หรือ หน้าที่ในสังคม ซึ่งกระบวนการต่าง ๆ นั้นจะประกอบไปด้วยบทบาทของผู้ให้การขัดเกลาทางสังคม (Role of Socialiser) ซึ่งมักจะเป็นสมาชิกคนสำคัญของทุกระบบ ซึ่งคนที่มีความสำคัญมากกว่า คนอื่น ๆ เช่น บิดา มารดา ครู โค้ช เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อบทบาทของผู้ที่ได้รับการ ขัดเกลาทางสังคม (Role of Socializgee) ก็คือสมาชิกในหมั้นเอง โดยอิทธิพลของระบบ

จะแตกต่างกันไปตามขั้นตอนของชีวิตของผู้เรียนรูปบทบาทนั้น เช่น ในวัยเด็กผู้ปกครองหรือพี่น้องจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุด แต่บุคคลเหล่านี้จะลดความสำคัญลง เมื่ออยู่ในวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ บทบาททางการศึกษานั้น บทบาททางการศึกษาของบุคคล ก็จะเหมือนกับบทบาทอื่น ๆ คือ ผู้ที่แสดงบทบาทต้องมีความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัยในการเล่นกีฬาประเภทนั้น ๆ

สรุป แนวความคิด ทฤษฎี ที่กล่าวมาได้ว่า การเรียนรู้ทางสังคม จะเกิดขึ้นโดยการสังเกต การเลียนแบบ การแสดงบทบาท และการแสดงออกมาเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ซึ่งการเรียนรู้ของแต่ละคนจะแตกต่างกันไป เนื่องจากความแตกต่างของเพศ ชนชั้นทางสังคม ชุมชน เชื้อชาติ รูปแบบการดำเนินชีวิต เป็นต้น

จากสองทฤษฎีที่กล่าวมา ก็คือ การอธิบายถึงการเรียนรู้และบทบาททางสังคมในอดีตซึ่งก็คือ ภูมิหลังทางสังคมของบุคคลนั่นเอง ในด้านการศึกษานั้นก็คือ บทบาทหนึ่งในสังคมของบุคคลโดยบุคคลเหล่านั้นอาจจะมียุทธศาสตร์ทางการศึกษามาตั้งแต่วัยเด็กแล้ว (ชัชชัย โกมารทัต, 2536)

การที่บุคคล เข้ามามีบทบาททางการศึกษา หมายความว่า ผู้แสดงบทบาทมีความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัยซึ่งกำหนดลักษณะของบทบาทที่กำลังศึกษาอยู่ บทบาททางสังคมและระบบสังคม มีส่วนช่วยในการเรียนรู้บทบาททางสังคมที่พึงปรารถนา อิทธิพลของคนอื่นที่มีความสำคัญในระบบสังคม เช่น ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน ชุมชน และอื่น ๆ มีผลต่อการขัดเกลาทางสังคมเข้าสู่การศึกษามาก และจะแตกต่างกันไปตามช่วงอายุ และอื่น ๆ ซึ่งความสำคัญจะแตกต่างกันไป เช่น การเห็นบุคคลอื่นมีชื่อเสียงในด้านการศึกษาที่ต้องการที่จะเลียนแบบในบทบาทนั้น สื่อมวลชนมีอิทธิพลมากจากการดูโทรทัศน์ อ่านข่าวกีฬา และฟังวิทยุ หรือ ที่อยู่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีสถานที่และอุปกรณ์กีฬาใกล้บ้าน ฯลฯ

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ในการเข้ามามีบทบาททางการศึกษา จะสังเกตได้ว่า งานวิจัยหลักมักทำกับกลุ่ม นักกีฬาระดับสูงสุด (Elite) ทางการศึกษาของประเทศในแถบอเมริกาเหนือมาก ดังเช่น เคนยอน (Kenyon, 1963 อ้างถึงใน ชัชชัย โกมารทัต, 2536) ได้ทำการวิจัยการขัดเกลาเข้าสู่สังคมนักกีฬาโอลิมปิกของอเมริกา สอดถามนักกีฬา 113 คน โดยสอดถามเกี่ยวกับอิทธิพลของคุณลักษณะเฉพาะบุคคล บุคคลอื่นที่สำคัญ สถานการณ์ทางสังคมในการเรียนรู้บทบาททางกีฬา โดยตัวอย่างประชากรเป็นฉิวขาว 96 คน ฉิวดำ 17 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

- นักกีฬาส่วนใหญ่เข้ามาพัวพันในกีฬา ตั้งแต่เมื่อช่วงอายุต้น ๆ (6-7 ขวบ)
- นักกีฬาจำนวน 96 % บอกว่า ได้เข้าร่วมกีฬา อเมริกันฟุตบอล เบสบอล บาสเกตบอล ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา

- ผู้เข้าร่วมกีฬาในช่วงแรก ๆ เหล่านี้จำนวน 65 % เคยเป็นผู้ชนะเลิศในครั้งแรกที่เข้าแข่งขันในช่วงเด็ก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความถนัดระดับสูงทางกีฬาสามารถแสดงออกให้เห็นได้ตั้งแต่เด็ก ๆ แล้ว
- นักกีฬาเหล่านี้จำนวน 50 % ไม่เคยเข้าร่วมแข่งกรีฑาเลย จนกระทั่งเข้าโรงเรียนมัธยม แสดงว่า การเรียนรู้บทบาทจะได้รับอิทธิพลตามสถานการณ์โดยบุคคลสำคัญอื่น ๆ ที่สอนสนับสนุนบทบาทเฉพาะนั้น
- นักกีฬามากกว่า 75 % ชี้ให้เห็นว่า ความสนใจที่มีต่อกิจกรรมกีฬาได้รับแรงกระตุ้นครั้งแรกตอนอยู่โรงเรียน โดยการมองคนอื่นแข่งขัน คุยกับเพื่อนหรืออาจารย์ หรือเข้าเรียนวิชาพลศึกษา เพื่อนจะสนับสนุนให้สนใจกีฬา ครู-อาจารย์จะมีอิทธิพลมากในการกระตุ้นให้สนใจกรีฑา ส่วนครอบครัวมีอิทธิพลสูงมากที่จะกระตุ้นให้สนใจและดูกีฬาตามประเพณี

อย่างไรก็ตามในการพัฒนากีฬาเพื่อความ เป็นเลิศนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ โดยเฉพาะองค์ประกอบในด้านที่เป็นปัจจัยภายนอกซึ่งจะมีผล และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จแต่ละบุคคล ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบทางด้านสังคมและสิ่งที่อยู่แวดล้อมตัวบุคคลนั่นเอง

3. ปัจจัยภูมิหลังทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

ภูมิหลังทางสังคม และบทบาทบุคลิกภาพจากข้อเสนอแนะของ สมิท และแมคคูลีย์ (Smith and Macaulay, 1980) กล่าวว่า ภูมิหลังทางสังคมหลายประเด็นที่มีอิทธิพลต่อบทบาทบุคลิกภาพในการเข้าร่วมทางสังคม ซึ่งแต่ละประเด็นจะมีความแตกต่างกัน ภายใต้ประเภทของบทบาทและตำแหน่งทางสังคม จะมีการศึกษามุ่งเน้นไปที่การศึกษาเรื่องของคน หรือตัวแปรภูมิหลังทางสังคม จะเป็นตัวแปรที่สำคัญในบทบาทที่ได้รับ ในการเสนอแนะของสมิท และแมคคูลีย์ว่า ข้อเสนอพื้นฐาน ตัวแปรหลักสังคมชีวภาพ ก็คือ วิทยาศาสตร์สังคม จะมองเป็นบุคลิกทางกายภาพ เช่น อายุ เพศ หรือเชื้อชาติ ความแตกต่างของอายุของคนมักจะมีผลที่สำคัญในความแตกต่างในเพศของกลุ่มประชากร เชื้อชาติ หรืออายุ จะไม่ใช่เพียงทางกายภาพเท่านั้น จุดแตกต่างที่สำคัญที่สุดก็คือ การที่อธิบายว่า สังคมมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง บุคลิกภาพและบทบาททางสังคมของบุคคลในลักษณะใด ในการอธิบายนี้ จะพิจารณาตัวแปรสังคมชีวภาพเป็นอันดับแรก หลังจากนั้นจะเป็นการอธิบายให้เหตุผล ตัวแปรบทบาททางสังคมที่ไม่ใช่ชีวภาพ (เช่น จริยธรรม ศาสนา ชั้นชั้นทางสังคม) และการรู้งใจที่จะมีการเปลี่ยนบทบาททางสังคม เช่น เกี่ยวกับการศึกษารายได้ อาชีพ สถานภาพการสมรส จำนวน และอายุของบุตร ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่นำมาพิจารณาอธิบายในส่วนของ การเข้าร่วมทางกีฬาและนันทนาการ ซึ่งประกอบด้วย

1. ลำดับที่ในการเกิด

ลำดับที่ในการเกิด เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน ซึ่งเป็นตัวแปรที่นำมาศึกษาเมื่อ 2-3 ปี ที่ผ่านมา แต่ยังไม่เป็นรูปแบบมาตรฐานสำหรับนักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา มักจะใช้ลำดับที่ในการเกิด โดยเฉพาะคนที่เกิดเป็นอันดับแรก หรือเด็กที่เกิดลำดับกลาง/คนกลาง ใช้เป็นหลักฐานการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับที่ในการเกิดกับบุคลิกภาพของคน หรือทัศนคติ มากกว่าเรื่องของพฤติกรรม (Forer, 1969; Stotland, Sherman and Shaver, 1971 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980)

อย่างไรก็ตามในงานวิจัยในทศวรรษที่ผ่านมา พบว่า ลูกคนแรกจะมีลักษณะแตกต่างกับลูกคนสุดท้อง ในเรื่องของการเข้าร่วมหรือการมีส่วนร่วมทางภารกิจกีฬา หรือลักษณะการเล่นกีฬาปะทะ หรือโอกาสที่จะเสี่ยงอันตรายต่อการบาดเจ็บทางกาย ซึ่งผลการวิจัยนี้จะสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาว่า ลูกคนแรกจะมีลักษณะของการเล่นกีฬาที่ไม่เสี่ยงอันตราย กูลด์และแลนเดอร์ (Gould and Landers, 1972 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า ลูกคนแรกจะเข้าร่วมในกิจกรรมที่มีอันตรายน้อยกว่า เช่นเดียวกับการเข้าร่วมในกิจกรรมก็จะน้อยกว่าด้วย แต่ก็มีงานวิจัยขัดแย้งกับแนวคิดนี้ คือ แวนเดอร์ เวลเดน (Vander Velden, 1971 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า ลำดับที่ในการเกิดไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมในกิจกรรมที่เสี่ยงหรือไม่เสี่ยงอันตราย และแพคซี (Pacey, 1982 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า เด็กที่เป็นลูกคนแรกจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬา อย่างไรก็ตามจากการค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับลำดับที่ในการเกิดของ แลนเดอร์ (Lander, 1979 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า ข้อค้นพบทั่วไปประการหนึ่ง ก็คือ ลูกคนแรกโดยทั่วไปจะเป็นผู้ที่มีความสำเร็จมาก เหนือคนอื่นขึ้นอยู่กับว่าเข้าร่วมกิจกรรมนั้นไม่ เป็นอันตราย ซึ่งข้อค้นพบนี้อธิบายได้ว่า ลูกที่เกิดอันดับแรกนั้นจะได้รับการดูแลจากแม่มาก คือได้รับการคาดหวังจากแม่ มากกว่าลูกคนอื่น ๆ

2. เพศ

มีงานวิจัยมากมายที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและสันทนาการ และจากการวิจัยของ วิพเพเลอร์ (Wippler, 1968 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า เพศชายจะมีการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและสันทนาการมากกว่าเพศหญิง เมื่อย้อนกลับไปศึกษาในงานวิจัยต่างประเทศต่าง ๆ ที่ทำขึ้นในสองทศวรรษที่ผ่านมาผลการวิจัยก็จะเป็น เช่น เดิมว่า

1. การเข้าร่วมในกิจกรรมของผู้ชายจะมากกว่าของผู้หญิง ในเรื่องของเวลาที่ใช้และการให้การสนับสนุน ตลอดจนอัตราการเข้าร่วมกิจกรรมจะมากกว่าในทุก ๆ กิจกรรมไม่ว่าจะเป็นกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการ

2. ผู้หญิงจะเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าผู้ชายในกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวน้อยกว่า มีการใช้กล้ามเนื้อ การแข่งขันน้อย และกีฬาหรือนันทนาการที่มีอันตรายน้อย

อย่างไรก็ตาม หัวแปรทางเพศกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางกีฬาและนันทนาการนั้นน่าจะมีปัจจัยอื่นที่สัมพันธ์ด้วย ก็คือ เรื่องของเชื้อชาติ ศาสนา และระดับของชนชั้น และข้อสรุปที่สำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการเข้าร่วมในกีฬาและนันทนาการนั้นอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา (Havighurst, 1961 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980)

3. อายุ

เป็นที่ทราบกันดีว่าอายุ มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ จากการศึกษาโดยทั่วไปทั้งในสหรัฐอเมริกาและอื่น ๆ สามารถสรุปได้จากงานวิจัยของ วิปป์ (Wipp, 1971 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการนั้นจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น โดยเฉพาะในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ที่ต้องใช้ความแข็งแรงและกีฬาที่ต้องใช้ความอดทนทางร่างกาย ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมจะลดลงเมื่ออายุมากขึ้น และจากงานวิจัยของ วูดส์ (Wood, 1970 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาจะลดลงตั้งแต่อายุ 25 ปี และมีการศึกษาบางเรื่องก็พบว่าลดลงเมื่ออายุ 20 กว่าปี หรือ 30 ปีในคอนตัน ในงานวิจัยบางเรื่อง พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ที่ไม่ใช้ความแข็งแรงมากนักจะเพิ่มขึ้นหลังจากเกษียณอายุ

4. เชื้อชาติ

ความแตกต่างของเชื้อชาติ เป็นเรื่องที่มีการศึกษาได้ยาก ในเรื่องของความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ บราวน์ (Brown, 1976 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980)) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติกับการเข้าพัวพันทางการกีฬา ซึ่งได้โต้แย้งในเรื่องที่ว่า ชนผิวดำและชนผิวขาวนั้นจะมีความเสมอภาคในเรื่องของสถานภาพทางการกีฬา เขาได้เสนอแนะว่าลักษณะการวิจัยจะมีผลกระทบต่อบทบาท วัฒนธรรม ชนกลุ่มน้อย ในลักษณะการเล่นกีฬาตามอย่างและนันทนาการ ลอย (Loy, 1976 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) ได้กล่าวถึงงานวิจัยว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติกับการเข้าร่วมในกีฬา และนันทนาการมีความสำคัญมากขึ้นไปอีก เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

ในการศึกษาของ แมคเฟอร์สัน (McPherson, 1976 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า คนผิวดำจะมีลักษณะการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาในสหรัฐอเมริกา และมีมักจะเข้าร่วมกับกลุ่มของคนผิวดำด้วยกัน และได้มีการศึกษาในเรื่องนี้ถึงหัวแปรคั้น คือ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งจากการศึกษาของ มาตินดัล (Martindale, 1971 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า มีความแตกต่างระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ โดยการควบคุมของสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ลาสเคน (Luschen, 1967 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) ได้ให้ความเห็นว่า คนผิวดำมักจะเลือกที่จะเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเพื่อที่จะได้เลื่อนชั้นทางสังคม และเขาได้ให้ข้อมูลว่าคนผิวดำได้พยายามที่จะใช้วิธีการนี้ในการเลื่อนชั้นทางสังคม อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยในเรื่องของเชื้อชาติกับการกีฬานั้นยังคงต้องมีการศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการขึ้นไปอีก

5. ศาสนา

ในการศึกษาเรื่องของการคบหาของศาสนากับกีฬานั้น มีการให้ความสนใจน้อยกว่าเชื้อชาติ แม้จะมีเหตุผลทางทฤษฎีเล็กน้อย ที่ว่าทำไมบทบาทของศาสนาจึงมีความสำคัญต่อการกีฬา

บราส และแซกซ์ (Brasch, 1970; Sage, 1980 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) ได้กล่าวถึง ประวัติของศาสนาที่มีความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ตั้งแต่ยุคกลาง กิจกรรมยามว่างจะอยู่ภายใต้การควบคุมของศาสนา และการแข่งขันกีฬาซึ่งจัดขึ้นก็เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ทางศาสนาและวันหยุด ในระหว่างยุคกลางนั้น กิจกรรมกีฬาจะได้รับการส่งเสริมจากศาสนาทำให้ศาสนามีอิทธิพลสูงต่อการเข้าร่วมนันทนาการในยามว่างจากการศึกษาโดยทั่วไป พบว่า การให้ความสำคัญต่อศาสนาจะมีน้อยมาก ในเรื่องของการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ ศาสนาจะมีบทบาทในเรื่องการใช้เวลาว่างในกิจกรรมกีฬา หรือศึกษาวัฒนธรรมย่อยเท่านั้น

6. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ, การจ้างงาน

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ, การจ้างงาน หรืออาชีพ จะมีผลมากต่อกิจกรรมกีฬา แต่จะมีผลน้อยต่อกิจกรรมนันทนาการ ได้มีงานวิจัยในเยอรมันตะวันออก พบว่า หญิงที่ไม่มีอาชีพ(เป็นแม่บ้าน) จะเข้าร่วมในกิจกรรมน้อยกว่าหญิงที่มีอาชีพ แต่ในงานวิจัยของ สตีคแมน (Stockman, 1974 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีอาชีพและไม่มีอาชีพในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปมีเหตุผลที่ชัดเจนว่า " คนที่มีปัจจัยทางเศรษฐกิจและอาชีพที่มั่นคงจะเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการมากกว่ากลุ่มที่

ด้วยทางเศรษฐกิจและอาชีพ "

7. การจัดสรรเวลา

การจัดสรรเวลาหรือการใช้เวลาของแต่ละคนนั้น เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างบทบาทในสังคม จากการศึกษาของหลายคน กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า คนว่างงานนั้นจะมีเวลาว่างมาก (Chapin, 1974 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) แต่จากงานวิจัยพบว่า เวลาว่างงานนั้นจะไม่ได้นำมาใช้ในกิจกรรมกีฬา และกิจกรรมนันทนาการเสมอไป จากงานวิจัยของ โรบินสัน (Robinson, 1977 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า เวลาที่ว่างทั้งหมด ที่ใช้ในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการกลางแจ้งมีเพียง 2.5 % เท่านั้น จากงานวิจัยนี้พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างเวลาว่างกับการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา และนันทนาการน้อยมาก เมื่อพิจารณาตัวแปรด้านอื่น เช่น ประชากรศาสตร์ พบว่า เวลาจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวทั้งชายและหญิง และมีปัจจัยอื่นที่เด่นชัดที่มีผลต่อการใช้เวลาในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ เช่น ระดับการศึกษา อายุ เชื้อชาติ ศาสนา การจ้างงาน การมีบุตร ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการใช้เวลาว่างทั้งหมด

8. สถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส จะมีบทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากเหตุผลทางด้านวงจรชีวิต จากการศึกษาของ สแตนลีย์ และป๊อปแฮม (Stanley and Popham, 1958 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) แสดงให้เห็นว่าสถานภาพการสมรส มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬา กล่าวคือ หญิงที่แต่งงานแล้วจะเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาน้อยลง แต่อย่างไรก็ตาม สถานภาพการสมรสจะมีปัจจัยของการจ้างงานเข้ามามีบทบาทร่วมด้วย เช่น ในหญิงที่เป็นโสดและมีการจ้างงาน จะเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬามากกว่าหญิงที่ไม่ได้รับการจ้างงาน และงานวิจัยหลายงานที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่แต่งงานแล้วมักจะเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการน้อยกว่าคนที่โสด

9. ขนาดของครอบครัว

จากงานวิจัยของ นิสเบตต์ (Nisbett, 1968 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า นักศึกษาจากครอบครัวใหญ่ในหลายวิทยาลัย มักจะเล่นกีฬาที่เสี่ยงอันตราย ขณะที่วิทเธอร์ (Wippler, 1968 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) พบว่า ขนาดของครอบครัวไม่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาหรือกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เมื่อควบคุมตัวแปรประชากรและตัวแปรทัศนคติ

10. บทบาทของครอบครัวและวงจรรีชีวิต

บทบาทของครอบครัวและวงจรรีชีวิตเป็นตัวแปรกว้าง ๆ ที่พยายามรวบรวมและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางพฤติกรรมและตัวอื่น ๆ เช่น อายุ เพศ สภาพการจ้างงาน สถานภาพการสมรส จำนวนบุตร อายุบุตร ระยะเวลาการแต่งงาน และอื่น ๆ จากงานวิจัยพบว่าหญิงที่แต่งงานแล้วจะเข้าร่วมกิจกรรมน้อยมาก จากการศึกษาของ วิลมอทท์ (Willmott, 1971 อ้างถึงใน Smith and Macaulay, 1980) ในการศึกษาชายที่แต่งงานแล้ว พบว่า 60 % จะมีกิจกรรมนันทนาการกับครอบครัว กับภรรยา หรือลูกมากขึ้น

11. บทบาทของสภาพภูมิศาสตร์

ในเรื่องของภูมิศาสตร์ จะเชื่อมโยงไปถึงความคาดหมายพฤติกรรม ในส่วนของสภาพที่อยู่อาศัย บริเวณใกล้เคียง ชุมชน เมือง รัฐ หรือส่วนที่เป็นหน่วยของสังคม มีการศึกษาค้นคว้างานวิจัยในส่วนนี้เล็กน้อย ที่จะตัดสินถึงผลทางภูมิศาสตร์และมีความเป็นไปได้ที่ สภาพภูมิศาสตร์จะมีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

12. สัญชาติ

ในการศึกษาผลโดยตรงของเรื่องสัญชาติ มีจุดหนึ่งที่ชี้ว่าตัวแปรวัฒนธรรมมีผลต่อระดับของการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาและกิจกรรมนันทนาการ มีข้อมูลอื่นที่แสดงให้เห็นถึงการศึกษาเปรียบเทียบในบุคคลที่มีความแตกต่างของสัญชาติ นั่นคือ การควบคุมสภาพทางสังคมอื่น ๆ และบทบาทของตัวแปร ซึ่งเป็นผลของสภาพสัญชาติในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ

สรุป จากการศึกษา ค้นคว้า แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่า ตัวแปรภูมิหลังทางสังคมในแต่ละด้านนั้น ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการมากน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งในส่วนของผู้วิจัยแล้ว ได้ยึดถือเอางานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยภูมิหลังทางสังคมและบุคลิกภาพของสมิท และแมคคูลีย์ (Smith and Macaulay, 1980) มาเป็นแนวทางในการศึกษาภูมิหลังของนักกีฬาประเภทที่ใช้แร็กเก็ต โดยจากทั้งหมด 12 ด้าน มาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของนักกีฬาและสังคมไทย ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า ปัจจัยภูมิหลังทางสังคมในด้านต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและมีผลต่อการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการของนักกีฬาประเภทที่ใช้แร็กเก็ต ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านสภาพทั่วไป
2. ด้านเชื้อชาติ

3. ด้านศาสนา
4. ด้านการศึกษา
5. ด้านเศรษฐกิจ
6. ด้านภูมิลาเนาเดิม
7. ด้านครอบครัว
8. ด้านการสนับสนุนในการ เล่นกีฬาของครอบครัว
9. ด้านประสบการณ์ทางการกีฬา
10. ด้านความสนใจในการกีฬา
11. ด้านอิทธิพลและแรงจูงใจที่สำคัญในการ เข้ามาสู่การกีฬา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

เพียร์ช (Pierce, 1961) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่จะทำนายความสามารถในการเล่นกีฬาบาสเกตบอลของนักศึกษาชายระดับมัธยมศึกษา จำนวน 100 คน ผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบของผู้ที่เล่นบาสเกตบอลได้ดีนั้น ต้องประกอบด้วย ความสูง อายุ น้ำหนัก ระดับชั้น และประสบการณ์ในการเล่นบาสเกตบอล และแบบทดสอบที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางบาสเกตบอล 10 รายการ คือ การกระโดดยิงประตู การเลี้ยงลูกบาสเกตบอลสลับลิ้งกิดขวาง การเคลื่อนเข้าไปข้างซ้าย-ขวา การเลี้ยงลูกบาสเกตบอลยิงประตู การส่งลูกบาสเกตบอลกระทบฝาผนัง การยิงประตูโทษ การยิงประตู 35 ฟุต วิ่งไปข้างหน้า 200 ฟุต และวิ่งถอยหลัง 100 ฟุต ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้ และมีประโยชน์ในการวัดทักษะที่จำเป็นในการเล่นบาสเกตบอล

สมิธ (Smith, 1963) ได้ศึกษาถึงการทำนายความสามารถทางบาสเกตบอล โดยวิเคราะห์ถึงโครงสร้างของร่างกายและความแข็งแรง การศึกษาค้นคว้านี้ต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์ของลักษณะโครงสร้างของร่างกาย และความแข็งแรง เพื่อให้ได้รับความสำเร็จในทักษะกีฬาบาสเกตบอล ที่เกี่ยวกับการเลี้ยงลูกบาสเกตบอล ส่งลูก การยิงประตู และความสามารถโดยรวม การศึกษาค้นคว้านี้จัดโครงสร้างของร่างกาย 27 รายการ และวัดความแข็งแรงโดยใช้เกณฑ์ 4 ข้อ กระทำกับนักศึกษามหาวิทยาลัยคิมเบอร์แลน รัฐเทนเนสซี ระหว่างปี 1959-1960 จำนวน 40 คน ผลปรากฏว่า ลักษณะโครงสร้างของร่างกายมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .315$)

คลาร์ก (Clark, 1967) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา อาชีพบิดามารดา รายได้บิดามารดา กับภาวะการศึกษาของบุตรหลานของชาวอเมริกันนิโกร 1,519 คน ซึ่งเคยศึกษา อยู่ในวิทยาลัยหลายแห่ง จากการศึกษาพบว่า

1. ระดับอาชีพของบิดามารดามีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลการเรียนของบุตร
2. ระดับการศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จหรือล้มเหลวในการศึกษาของบุตร ถ้าบิดามารดาหรือคนใดคนหนึ่งเคยเรียนจบมหาวิทยาลัยแล้ว จะมีแนวโน้มว่าบุตรหลานจะได้เรียนจบชั้นปริญญา แต่ถ้าบิดามารดาไม่เคยเรียนจบชั้นมหาวิทยาลัย จะมีแนวโน้มว่าบุตรหลานจะไม่จบระดับมหาวิทยาลัยด้วย

3. ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ของบิดามารดากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับวิทยาลัยของบุตรหลานจากกลุ่มตัวอย่างประชากรศึกษา

เวิร์ธINGTON (Worthington, 1968) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีต่อความสำเร็จในด้านวิชาการของนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยอุทาเป็นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาชาย 1,270 คน นักศึกษาหญิง 990 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบ เอ.ซี.ที. (American College Testing) ในวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และธรรมชาติวิทยา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง และ 3 ทาง องค์ประกอบนำเข้าศึกษามี 11 ตัวแปร ได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว คะแนนเฉลี่ยจากวิชาทั้ง 4 วิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สัมฤทธิ์ผลที่ไม่ใช่วิชาการ (Non-academic Achievements) ที่ตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาตามสภาพทางภูมิศาสตร์ คะแนนจากแบบสอบถาม 60 ซี.ที. ความสำคัญในการตั้งเป้าหมายทางการเรียนทางวิชาชีพและสังคม การเลือกอาชีพในอนาคต และเกรดเฉลี่ยในเทอมแรกของมหาวิทยาลัยเป็นตัวแปรตาม จากการศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่บิดามารดามีรายได้สูงและปานกลางจะได้รับผลสำเร็จทางวิชาการสูงกว่าผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่า เพราะฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะกำหนดทัศนคติ แรงจูงใจ และค่านิยมด้วย

ไมเนอร์ (Miner, 1968) ได้ทำการวิจัยเรื่องภูมิหลังทางสังคมวิทยาซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Sociological Background Variables Affecting School Achievement) โดยที่ข้อมูลต่าง ๆ รวบรวมจากทะเบียนประวัติ (School Files) ของนักเรียนที่จบการศึกษา 663 คน ในปี 1965 จากโรงเรียน 3 โรงเรียน ในเมืองมิดเวสต์เทอร์น (Midwestern) ตัวแปรที่จะศึกษาได้แก่ ระดับชั้นในสังคม โครงสร้างของครอบครัว ลำดับที่ในการเกิด ขนาดของครอบครัว และศาสนา จากผลการศึกษาพบว่า ชั้นชั้นทางสังคม โครงสร้าง

ของครอบครัว ขนาดของครอบครัวและศาสนา ส่วนเป็นองค์ประกอบที่เป็นเครื่องบอกถึงความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โรเบิร์ต เจไรท์ และแอนดริว จี บีน (Robert J. Wright and Andrew G. Bean, 1974) ได้ศึกษาอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมในการทำงานผลสำเร็จการเรียนในวิทยาลัย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนิสิตปีที่ 1 จำนวน 1,631 คน ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว อาชีพของบิดาและการศึกษาของมารดา โดยใช้แบบสอบถามความถนัดทางการเรียนด้านภาษา (Verbal) และคณิตศาสตร์ ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยสะสม (GPA) ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า รายได้ของครอบครัวเป็นตัวทำนายและคะแนนเฉลี่ยสะสมได้ดีที่สุดในกลุ่มตัวแปรที่เป็นสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมด้วยกัน และยังพบว่าอาชีพของบิดาประเภทที่ไม่ต้องใช้ความชำนาญ (Unskilled Worker) และอาชีพที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะอย่าง (Skilled Worker) และอาชีพที่ต้องใช้วิชาชีพ (Profession)

ฮันท์ (Hunt, 1975) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ น้ำหนัก และความสูงกับความสามารถในการปฏิบัติแบบทดสอบสมรรถภาพทางกลไกของเด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3,549 คน เป็นชาย 1,801 คน เป็นหญิง จำนวน 1,748 คน โดยใช้แบบทดสอบ 3 รายการ คือ ลูก-นั้ง 1 นาที กระโดดไกลและวิ่ง 300 หลา ผลการวิจัยพบว่า อายุ น้ำหนัก และความสูง มีความสัมพันธ์เพียงเล็กน้อยต่อการจัดชั้นในการปฏิบัติแบบทดสอบสมรรถภาพทางกลไก

งานวิจัยภายในประเทศ

อรุณศรี อมันตรศิริชัย (2514) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กที่มีปัญหาและที่ไม่มีปัญหาในชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้เด็ก 150 คน เป็นเด็กที่มีปัญหา 100 คน และเด็กที่ไม่มีปัญหา 50 คน จากโรงเรียนเทศบาล จังหวัดพระนคร จำนวน 11 โรงเรียน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เด็ก และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ผลปรากฏว่า อายุของบิดามารดา และอายุของพี่น้องร่วมบิดามารดาของเด็ก เกี่ยวข้องกับการมีปัญหายของเด็กมีปัญหาน้อยกว่าเด็กที่ไม่มีปัญหา มากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนจำนวนสมาชิกในบ้าน และจำนวนพี่น้องร่วมบิดา มารดา ของเด็กมีปัญหา และเด็กที่ไม่มีปัญหา ไม่แตกต่างกัน

วรนุช จิตธรรมสถาพร (2519) ได้ศึกษาภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กที่ขาดอาหารในแหล่งเสื่อมโทรมหลังคลองเปรมประชากรกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า มารดาที่ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จะมีบุตรขาดอาหารในระดับสูงสุด คือ 92.9 รองลงมาคือ มารดาที่

ไม่ได้รับการศึกษามัธยมศึกษาอาหาร ร้อยละ 79.3 มารดาที่การศึกษาประถมปีที่ 5 - 7 มีบุตร
 ชาติอาหาร ร้อยละ 77.8 และมารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยม 1-5 มีบุตรชาติอาหาร ร้อยละ
 45.3 จึงสรุปว่ามารดาที่มีการศึกษาสูงจะเลี้ยงดูบุตรได้ดีกว่ามารดาที่มีการศึกษาค่ำ และมารดา
 ที่มีการศึกษาสูงกว่ามีแนวโน้มที่บุตรชาติอาหารน้อยกว่ามารดาที่มีการศึกษาค่ำ

สุรศักดิ์ หลานมาลา และคนอื่น ๆ (2520) ได้ร่วมกันทำวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่าง
 ภูมิหลังของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับประกาศ-
 นียบัตร วิชาการศึกษาระดับสูง ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2520 จำนวน 900 คน ผลการศึกษาพบว่า
 เกรดเฉลี่ยมีค่าสหสัมพันธ์ทางลบกับเพศ และอายุของนักศึกษา ซึ่งหมายถึงว่า นักศึกษาหญิงที่เรียน
 ดี เรียนครุมากกว่านักเรียนชาย และนักศึกษาที่มีอายุน้อยเรียนดีกว่านักศึกษาที่มีอายุมาก

เพ็ญศรี อรุณรุ่งเรือง (2522) ได้ทำการศึกษาถึง อิทธิพลจากสถานภาพทางเศรษฐกิจ
 และสังคมของพ่อแม่ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก พบว่า

1. ระดับการศึกษาของพ่อแม่ สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก
2. ระดับรายได้ของพ่อแม่ สัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของลูก
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของพ่อแม่ สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของลูก

สุรีย์ ศิริโภคศิริภรณ์ (2524) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภูมิหลังของนักการศึกษาชั้นนำของไทย
 ไทย และความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะของนักการศึกษาชั้นนำของไทย
 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษาทั้งหมด 558 ราย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม ผล
 การวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักการศึกษาชั้นนำของไทยส่วนใหญ่
 - 1.1 เป็นชาย
 - 1.2 เกิดในต่างจังหวัดในเขตการศึกษา
 - 1.3 บิดามารดา ไม่เคยเรียนในโรงเรียนและประกอบอาชีพค้าขายในถิ่น

กำเนิด

- 1.4 เคยเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยม
 ศึกษาตอนต้นในโรงเรียนรัฐบาลในต่างจังหวัด แต่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียน
 รัฐบาลในกรุงเทพมหานคร

1.5 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากประเทศสหรัฐอเมริกาในสาขาการศึกษา

1.6 เคยหวังเป็นครู

1.7 ใต้เป็นครู

2. โดยเฉลี่ยนักการศึกษาชั้นนำของไทย มีอายุ 44 ปี มีประสบการณ์การทำงาน 21 ปี มีคู่สมรสเป็นครูหรือนักวิชาการ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีบุตร 2 คน และมีผลงานเป็นตำรา 3 เล่ม เอกสารทางวิชาการ 4 เล่ม และบทความทางวิชาการ 10 บท

3. สาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะของนักการศึกษาชั้นนำของไทย มีความสัมพันธ์กับเพศ วุฒิการศึกษาของบิดา อาชีพของบิดามารดา ทุนที่เข้าศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิที่เริ่มทำงาน ความถี่ของการดูงานในต่างประเทศ จำนวนตำราทางวิชาการและประเภทของงานวิจัย สมทิศ เจียมศักดิ์ศรี (2529) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนจำนวน 180 คน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ภูมิหลังทางครอบครัวมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่สำคัญ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับนักเรียนของผู้ปกครอง

จินตพันธ์ กาญจนะโรจน์ (2529) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2528 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 200 คน และบิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน หักกล่าว จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ มีลักษณะดังต่อไปนี้คือ นักเรียนอยู่ในการปกครองของบิดาและมารดา เป็นบุตรคนโตของครอบครัว และมีพี่น้องทั้งหมด 3-4 คน บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน ทั้งบิดาและมารดามีเชื้อชาติไทยและนับถือศาสนาพุทธ บิดาและมารดาหรือผู้ปกครองและภรรยามีการศึกษาในระดับประถมศึกษา บิดาหรือผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการหรือทำงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนมารดาหรือภรรยาผู้ปกครองมีอาชีพค้าขาย ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยในช่วง 3,001 - 5,000 บาทต่อเดือน นักเรียนอาศัยอยู่กับบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่มีบ้านและที่ดิน เป็นของตนเอง นักเรียนต้องช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำ

งานบ้าน แต่ไม่ต้องช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ บิดามารดาหรือผู้ปกครองไม่คาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียน แต่มีการปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ และมีการให้การสนับสนุนและ เสริมกำลังใจนักเรียน

2. กฎีหลังทางครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือกฎีหลังในด้านต่อไปนี้ อาชีพของ มารดาหรือภรรยาของผู้ปกครอง ที่อยู่อาศัยของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ความคาดหวังของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในการศึกษาต่อของนักเรียน ความคิดเห็นของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อ วิชาคณิตศาสตร์ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาคณิตศาสตร์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การเอา ใจใส่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อการทำการบ้านวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน การเสริมทักษะ และการให้ความรู้เพิ่มเติมทางคณิตศาสตร์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง การติดตามผลการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง และการให้การสนับสนุนและ เสริมกำลังใจนักเรียน

สำหรับกฎีหลังทางครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือกฎีหลังในด้านต่อไปนี้ ลำดับที่การเกิดของนักเรียน เชื้อชาติ ของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดาหรือภรรยาผู้ปกครอง ระยะห่างจากบ้านถึงโรงเรียน และการช่วยบิดามารดาหรือผู้ปกครองทำงานบ้าน

ขนาดของความสัมพันธ์ระหว่าง กฎีหลังทางครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดชลบุรี ที่มีความสัมพันธ์กันพบว่า ที่อยู่อาศัย ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมา คือ การให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ของนักเรียน

วชิรินทร์ ชีทอง (2532) ได้ทำการศึกษากฎีหลังของนักกีฬาทีมชาติไทยประเภทต่าง ๆ คือ ฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิสและว่ายน้ำ ผลของการวิจัยพบว่า โดยส่วนใหญ่จะเป็นบุตรคนที่ 1 และบุตรคนที่ 2 สำหรับกฎีลำเนาของ นักกีฬาและบิดามารดาจะอยู่ในกรุงเทพมหานครมากที่สุด สำหรับการศึกษานักกีฬาส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนการศึกษามารดาจบ การศึกษาในระดับ ม.ศ.3 หรือเทียบเท่าและปริญญาตรีมากที่สุด สำหรับรายได้เฉลี่ยของ บิดา มารดา บิดาและมารดาของนักว่ายน้ำ และนักกีฬาเทนนิสมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุด และมีบุคคล ในครอบครัวให้การสนับสนุนในการเล่นกีฬา สำหรับบุคคลที่ชักชวนให้เล่นกีฬาประเภทที่เป็นตัวแทน ทีมชาติไทย นักกีฬาฟุตบอล และนักกีฬายกน้ำหนัก มีครูพลศึกษาเป็นผู้ชักชวนมากที่สุด แต่

นักกีฬาว่ายน้ำและนักกีฬาเทนนิสจะมีปีศาจเป็นคู่ชกชวนมากที่สุด

จากผลงานวิจัยของนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าภูมิหลังทางด้านต่าง ๆ เช่น สภาพโครงสร้างของร่างกาย เชื้อชาติ ศาสนา ระดับการศึกษาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา อาชีพของปีศาจ หรือผู้ปกครอง ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจ ลักษณะครอบครัว ขนาดของครอบครัว จำนวนบุตรในครอบครัว ลำดับที่ในการเกิดของบุคคล สถานที่ตั้งของที่อยู่อาศัย ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว รวมทั้งความสนใจในกิจกรรมกีฬาของปีศาจ มีผลต่อพฤติกรรมและความสำเร็จของนักเรียนทั้งทางด้านการศึกษา และด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬาและนันทนาการโดยตรงและโดยอ้อม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย